

CAMERA FILM præsenterer

UNDINE

Af CHRISTIAN PETZOLD

Danmarkspremiere TBA

Kort synopsis

'Undine' af Christian Petzold ('Phoenix' og 'Transit') er en nyfortolkning af den mytologiske kærlighedsfabel om vandnymfen Undine, der først kan blive menneske, når hun forelsker sig i en mand, men som må dræbe ham og vende tilbage til sit element, vandet, hvis han ikke er hende tro. Titelrollen beklædes af Paula Beer ('Frantz' og 'Værk uden skaber'), der arbejder som historiker på Berlins Humboldt-institut, mens hun prøver at holde fast i kæresten Johannes (Jacob Matschenz), som er ved at afsøge nye græsgange. Da forholdet går i stykker, falder Undine bogstaveligt talt i armene på industridykkeren Christoph (Franz Rogowski, 'Happy End') under et knust akvarie. Kærligheden brænder mellem de to, men spørgsmålet er, om Undine kan undslippe sin forudbestemte fremtid og hun tvinges til at konfrontere sin forbandelse.

Filmen havde verdenspremiere i hovedkonkurrencen på filmfestivalen i Berlin sidste år, hvor den modtog de internationale filmkritikers FIPRESCI-pris. Paula Beer har modtaget flere priser for sin præstation i filmen, herunder 'Bedste kvindelige skuespiller' på både Berlinale og ved European Film Awards i 2020.

Undine: Den objektiviserede, hævngherrige vandnymfe

Adskillige af Christian Petzolds film som 'Jerichow' (2008), 'Barbara' (2012), 'Phoenix' (2014) og 'Transit' (2018) har udspillet sig på et historisk bagtæppe i et spændingsfelt mellem (social-)realisme og fabulerende melodrama. Med 'Undine' tager instruktøren for alvor livtag med mytologien og giver mere plads til det fabulerende og eventyrlige.

Petzolds 'Undine' tager afsæt i det mytologiske væsen af samme navn. Vandnymfen Undine åbenbarer sig, nogen, for ulykkeligt forelskede ungersvende, såfremt de kalder på hende ved en skovsø. Hun lover dem evigt troskab, men afkræver det samme. Ellers må hun dræbe dem og forsvinde tilbage i vandet. Myten er blevet fortolket flere gange af bl.a. Fouqué, hvor Undine svigtes og kvæler sin elskede i vand. Som udgangspunkt er Undine klart et objekt for det maskuline begær og hendes skæbne hviler i hænderne på en ofte, utro mand. Petzolds Undine bryder med dette, da han dels vælger at fortælle historien fra Undines perspektiv – i lighed med Ingeborg Bachmanns fortolkning af myten i romanen "Undine gehts" – og ved at lade Undine tage kontrol over sin egen skæbne. Hun ønsker ikke at opfylde den skæbnesvangre profeti og dræber indledningsvist ikke Johannes, men vælger kærligheden til Christoph i stedet. En kærlighed, der ikke er funderet i gensidig afhængig, men er mere ren i sin form. Men da Christoph begynder at tvivle på forholdet grundet Undines hemmelighedsfuldhed, tvinges hun til at konfrontere sin forbandelse.

"The curse in Ingeborg Bachmann's 'Undine gehts' is that men are never faithful because they basically only love themselves. And the breaking of this curse from a female perspective struck me as the right narrative approach; that our undine doesn't want to go back to the forest lake. That she doesn't want to kill. There's a man, Christoph, who's the first to love her for herself, and it's a love she'll fight for". - Christian Petzold

Et af kendetegnene ved Petzolds oeuvre er sammenhæng mellem værkerne. Således kan der trækkes en linje fra 'Transit' til 'Undine', der rækker ud over valg af samme hovedrolleindehavere. I begge værker spiller vand en afgørende og fatal rolle. Marie fra 'Transit' ender sine dage i et skibsbrud og dermed ender kærligheden. I 'Undine' udspringer titelrollens karakter fra vandet. Således rummer vandet i 'Undine' både liv og død – og er arnestedet for kærligheden.

Berlin: Den evigt foranderlige by som metaforisk bagtæppe

Undine arbejder som freelance historiker på et bymuseum i Berlin. Her forelægger hun byens tumultariske historie og udvikling for turister og andre besøgende med hjælp fra omfattende modeller af byen. Især interesserer hun sig for byens dualisme mellem Øst og Vest, mellem socialisme og kapitalisme, mellem destruktion og genoprejsning, mellem fortid og fremtid. Filmen bombarderer tilskueren med fakta om Berlin via Undines forelæsninger. Eksempelvis lærer vi at byen er bygget på et usikkert fundament, idet den er grundlagt på et drænet sumpområde.

Der er således mange lighedstræk mellem Berlin og Undine. Begge udspringer fra vand og er modsætningsfyldte væsener splittet mellem fortid og fremtid, mellem det destruktive og det livsbekræftende. Den svigtede Undine genfinder håbet og glæden ved livet i en ny kærlighed, men kan ikke undslippe fortiden og må derfor konfrontere den. Præcis som Berlin, der har rejst sig fra asken og påtaget sig fortiden for at gå fremtiden i møde.

“Berlin is a city built on swamps, one which basically drained a whole environment to become a city. And it has no myths of its own, it’s an assembled, modern city. As a former trade city, it always imported its myths. I imagined that with the draining of the swamps, all the myths and stories the travelling merchants brought here were lying around as if on mudflats and slowly drying out. At the same time, Berlin is a city that is erasing more and more of its own history. The Wall, that characterizing element of Berlin, was torn down in a very brief period. Our way of dealing with the past and with history in Berlin is brutal... And I thought that this, these destroyed pasts, these myth-remnants, are part of our undine story.” - Christian Petzold

Petzolds faste fotograf Hans Fromm har stået for billedsiden, der især imponerer med de autentiske undervandsoptagelserne. Franz Rogowski og Paula Beer spiller med lydefri overbevisning og uomtvistelig kemi.

Instruktørbiografi

Christian Petzold blev født i tyske Hilden i 1960. Han blev student i 1979 og aftjente derefter sin værnepligt som militærnægter i den lokale ungdomsfilmklub. I 1981 flyttede han til Berlin, hvor han begyndte at studere teater og tysk på Freie Universität Berlin, og fra 1988 til 1994 uddannede han sig til filminstruktør på DFFB. Hans filmskoleafgangsfilm 'Pilotinnen' ('Pilots') fra 1995 blev vist som tv-film, og der instruerede Petzold en del af i de kommende år. Hans første spillefilm var 'Die innere Sicherheit' ('The State I Am In') fra 2000. Sammen med Angela Schanelec og Thomas Arslan tilhører Petzold den såkaldte *Berlin-skole*.

Filmografi

- Undine (2020)
- Transit (2018)
- Phoenix (2014)
- Barbara (2012)
- Jerichow (2008)
- Yella (2007)
- Gespenster (2005)
- Wolfsburg (2003)
- Die innere Sicherheit (2000)

Credits

Franz Rogowski
Paula Beer
Maryam Zaree
Jacob Matschenz
Anne Ratte-Polle
Rafael Stachowiak
Julia Franz Richter

Georg
Marie
Monika
Johannes
Anna
Jochen
Nora

Klip
Kamera
Producere
Manuskript
Instruktion

Bettina Böhler
Hans Fromm
Florian Koerner von Gustorf og Michael Weber
Christian Petzold
Christian Petzold

Længde
Originaltitel
Lande / år

91 minutter
Undine
Tyskland, Frankrig / 2020

www.camerafilm.dk